

CAN FOLCH

UNA CASA PLENA DE VIDA

Un dels amors més persistents i abnegats de Josep Maria Folch i Torres va ser sense dubte la casa de Plegamans. Va ser sense dubte la casa de Plegamans. Tal com recordava el seu fill Ramon Folch i Camarasa en el seu llibre *Bon dia, pare*, des de 1921 fins al 1950, tot l'amor que li sobrava..., fins a la temeritat.

Arrel d'una visita al Centre de Menors de can Gordi que dirigia el seu germà Lluís, Josep Ma Folch i Torres coneix Plegamans i hi lloga una torre per passar-hi l'estiu. Seduït pel seu entorn rural i tranquil, el 1921 compra un primer terreny per contruir-hi una casa d'estiueig.

El 1922 inaugura la casa, aleshores senzilla i d'una sola planta i, inicialment, va a passar-hi nomrés els estius, però ben aviat aprofitarà qualsevol oportunitat per tornar-hi. Envalentit per una posició econòmica que es consolida gràcies a la seva creixent popularitat i èxit, el 1926 s'inaugura la torre i part del jardí noucentista.

El 1933 compra el terreny del costat, camí del Castell amunt, i el 1936 decideix ampliar la part inicial de la

casa amb la construcció d'un pis on poder allotjar les primeres filles casades i les seves famílies. El 1937, fugint de la guerra i dels bombardejos que patia Barcelona, la família decideix instal·lar-se a Plegamans on s'hi quedà fins el 1939. Acabada la guerra, amb la mort del seu fill Jordi al front i enviudat de la seva estimada esposa Maria Camarasa i Serra, la repressió deixa Josep Maria Folch i Torres en l'ostracisme i sense recursos. La seva filla Núria i el seu marit Enric Renau es fan càrrec de la casa on passarà els seus últims estius fins a la seva mort el 1950.

La finca es reparteix entre els hereus i la casa retroba una segona vida. L'antiga casa i una part del jardí és per a la família Renau-Folch que hi passarà els estius. La torre i l'altra part de jardí és per a la seva filla Maria Lluïsa, que amb el seu marit Manuel Trias Bertran, l'ampliarà per passar-hi els estius amb els fills i llurs famílies.

El 1999, la torre i el seu corresponent jardí passen a ser propietat de l'Ajuntament de Palau-solità i Plegamans.

El 2008 la casa i la torre són declarades Bé Cultural d'Interès Local (BCIL) i el 2010 s'inaugura la restauració del jardí noucentista de la part de la torre. Finalment, el 2021 també es restaura la torre com a equipament municipal i d'aquesta manera queda garantida la seva conservació.

JOSEP MARIA FOLCH I TORRES

Barcelona 1880-1950

Josep Ma Folch i Torres

Escriptor, novel·lista i autor de teatre, fou molt popular, estimat i reconegut per la seva tasca de normalització de l'ús de la llengua catalana.

Nascut a Barcelona en el si d'una família burgesa i amb inquietuds culturals, va haver de deixar els estudis als Escolapis de la Ronda de Sant Antoni arran de la mort del pare i la fallida del negoci familiar, i posar-se a treballar molt jove. Aviat, com els seus germans ja iniciats en el periodisme cultural, va començar a col·laborar en revistes i diaris.

En la Catalunya de finals del s. XIX i principis del XX, quan el catalanisme passava de ser purament romàntic i enyoradís a esdevenir un moviment polític, els Folch i Torres hi van participar amb entusiasme, i, concretament en Ja, amb especial radicalitat. Quan ja era conegut en els cercles literaris per les seves narracions premiades en els Jocs Florals de Barcelona, i les seves primeres novel·les bé d'ambient rural bé de caire social i obrerista (*Lària*, *Aigua avall*), fou processat pels seus articles publicats a *La Tralla* i va haver d'exiliar-se a Perpinyà, on continuà escrivint (*Joan Endal*, *Sobirania*, etc).

De retorn a Barcelona al cap de prop de tres anys, començà a col·laborar a *En Patufet*, i a poc a poc es convertí en el més popular i prolífic escriptor per a infants i joves, a través de les seves populars *Pàgines Viscudes*, del teatre per a infants (*La Venta focs*, *Els Pastorets*, etc.), de les novel·les d'aventures (d'en Massagran, i una trentena més) i de les 50 novel·letes de la 'Biblioteca Gentil'.

El 1912 es casà amb Maria Camarasa i Serra, i el matrimoni tingué deu fills (sis noies i quatre nois).

El 1920 fundà el moviment juvenil Pomells de Joventut de Catalunya, suprimit radicalment el 1923 per la dictadura de Primo de Rivera.

Des del 1921, passà cada any els mesos d'estiu a la seva casa de Plegamans, on continuava escrivint les seves col·laboracions setmanals per a *En Patufet*, més una o dues obres de teatre cada any, que s'estrenaven a les noves temporades del Romea o del Novetats. També a Plegamans, on se sentia "més a casa" que en el pis de lloguer de la seva estimada Barcelona, passà pràcticament tota la guerra, ell i la seva família.

Sotmès el país a la repressió de la dictadura franquista des del 1939, sense *En Patufet*, sense poder escriure en català, JMa Folch i Torres viu de la fidelitat d'alguns patrons de la resistència cultural, que li compren alguns del quadres que pintava o assisteixen a les classes clandestines de català i literatura catalana que donava a casa seva. Malgrat el cop moral, tingué temps encara de veure de nou representades algunes de les seves obres poc abans de morir i de rebre un últim homenatge d'estima i admiració.

